

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16255

Tarih : 05.02.2026

10/3710

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 depremleri; halk sağlığı, barınma, eğitim, altyapı ve adalet alanlarında kalıcı ve çok boyutlu bir toplumsal yıkıma yol açmış; afet sonrası süreçte ortaya çıkan yapısal aksaklıklar, kamu yönetiminin hazırlık, müdahale ve yeniden yapılanma kapasitesinin kapsamlı biçimde incelenmesini zorunlu kılmıştır. Depremün üçüncü yılı itibarıyla devam eden barınma krizi, sağlık ve eğitim hizmetlerindeki yetersizlikler, altyapı sorunları ve adalet süreçlerindeki gecikmeler; afet yönetiminin bilimsel, şeffaf ve hesap verebilir bir çerçevede yeniden değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bu bağlamda, depremlerin tüm etkilerinin veriye dayalı biçimde araştırılması, depremedelerin süregelen mağduriyetlerinin giderilmesi, idari ve yapısal sorumlulukların ortaya konulması ve benzer felaketlerde yaşanabilecek kayıpların önlenmesine yönelik kurumsal önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İttüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

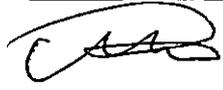
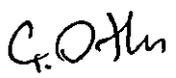
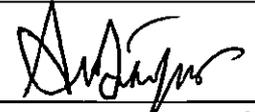
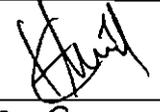
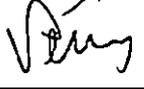
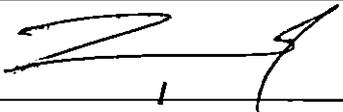
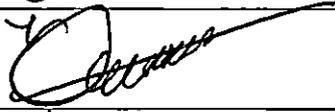
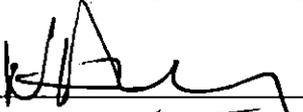
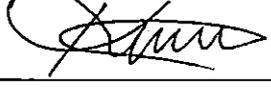
GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa'yı doğrudan etkileyen depremler, resmi verilere göre 50 binden fazla yurttaşın yaşamını yitirmesine, 100 bini aşkın yurttaşın yaralanmasına ve milyonlarca insanın yerinden edilmesine yol açmıştır. Depremi üzerinden üç yıl geçmesine rağmen bölge genelinde barınma, sağlık ve altyapı alanlarında süregelen sorunlar, afet sonrası yeniden yapılanma sürecinin hedeflenen düzeyde gerçekleştirilemediğini göstermektedir.

Deprem bölgesinde yüz binlerce konut yıkılmış veya ağır hasar almıştır. Hatay'da 80 bini aşkın yapının yıkıldığı ya da ağır hasarlı olduğu, 234 binin üzerinde konutun ağır ve orta hasarlı tespit edildiği açıklanmıştır. Buna karşın teslim edildiği belirtilen konutların önemli bir bölümünün altyapı ve donanım eksiklikleri nedeniyle fiilen kullanılmadığı; kent genelinde 200'ü aşkın konteyner alanda en az 218 bin kişinin geçici barınma koşullarında yaşamını sürdürdüğü ifade edilmektedir. Hatay'da 24 bini aşkın yurttaşın yaşamını yitirmesi ve yüz binlerce kişinin göç etmek zorunda kalması, bölgedeki demografik ve ekonomik yapıyı derinden etkilemiştir. Adıyaman'da binlerce yapının yıkıldığı, Diyarbakır'da can kayıpları ve ağır hasarlı yapıların bulunduğu; Kahramanmaraş ve Malatya başta olmak üzere birçok ilde kalıcı konut üretiminin ihtiyacı gerisinde kaldığı gözlemlenmektedir. Rezerv alan uygulamalarının ise mülkiyet hakkı ve yerinde yaşam ilkeleri bakımından yeni tartışmalar yarattığı görülmektedir.

Sağlık altyapısında yaşanan kayıplar üç yılın sonunda dahi tam olarak giderilememiştir. Hatay'da on binlerce kişinin aile hekimine erişemediği, sağlık hizmetlerinin önemli ölçüde geçici yapılarda sürdürüldüğü; Adıyaman'da yıkılan aile sağlığı merkezlerinin bir bölümünün hâlen tamamlanmadığı ve yaklaşık 50 bin kişinin konteyner koşullarında birinci basamak sağlık hizmeti aldığı belirtilmektedir. Ruh sağlığı hizmetlerinin travmanın boyutuyla orantılı biçimde yaygınlaştırılmamış olması, afetin uzun vadeli toplumsal etkilerini artırmaktadır.

Konteyner alanlarda uzun süreli yaşam, özellikle kadınlar ve çocuklar açısından çok boyutlu riskler doğurmaktadır. Çocuklarda beslenme yetersizliği ve eğitime erişim sorunları devam ederken; kadınların sağlık, güvenlik ve psikososyal destek hizmetlerine erişiminde sınırlılıklar bulunduğu ifade edilmektedir. Depremde yıkılan yapıların denetim süreçlerine ilişkin soruşturma ve davaların önemli bir kısmının sonuçlandırılmamış olması ise kamu vicdanı ve hukuki güvenlik bakımından ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Üçüncü yıl itibarıyla ortaya çıkan tablo, güvenli konut, erişilebilir sağlık hizmeti ve insanca yaşam koşullarının bölgenin tamamında henüz sağlanmadığını göstermektedir. Bilimsel planlama, şeffaflık ve kamusal sorumluluk temelinde bütüncül bir yeniden yapılanma yaklaşımı hayata geçirilmediği sürece, deprem bölgesindeki çok katmanlı sosyal ve ekonomik sorunların derinleşme riski devam etmektedir. Bu nedenle deprem sonrası yürütülen politika ve uygulamaların kapsamlı biçimde denetlenmesi kamu yararı açısından zorunlu görülmektedir. Bu bağlamda, depremlerin tüm etkilerinin veriye dayalı biçimde araştırılması, depremzedelerin süregelen mağduriyetlerinin giderilmesi, idari ve yapısal sorumlulukların ortaya konulması ve benzer felaketlerde yaşanabilecek kayıpların önlenmesine yönelik kurumsal önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DIYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DIYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13			
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DIYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	